TALLINNA LINNATEATER

VIIMANE LIIVLANE

AUTOR **PAAVO PIIK**

Teose esitusõigusi vahendab Eesti Teatri Agentuur.

Kavalehe toimetaja Triin Sinissaar
Aitäh abi eest Miina Norvikule ja Tuuli Tuisule.
Kujundus Unt/Tammik ja Katre Rohumaa
Kujunduses on kasutatud lavastuse plakati fotot.
Paber: sisu 100g Pergraphica Rough Natural (IGEPA),
kaaned 300g Keaykolour Pastel Pink.

LAVASTAJA	**MARTA ALIIDE JAKOVSKI**
KUNSTNIK	**ARTHUR ARULA**
VALGUSKUNSTNIK	**ROMMI RUTTAS**
MUUSIKALINE KUJUNDAJA	**LAURI-DAG TÜÜR**
LIIKUMISJUHT	**TIINA MÖLDER**
ETENDUSE JUHT	**JOHANNA LIIV**

Esietendus 10. oktoobril 2025 Võlvsaalis

Etendus on ühes vaatuses.

OSADES

EPP EESPÄEV

TÕNN LAMP

ANDRES RAAG

KÜLLI TEETAMM

EVELIN VÕIGEMAST

Trupp tänab: Karl Pajusalu, Valts Ernštreits, Julgī Stalte, Madis Arukask, Tuuli Tuisk, Kristi Salve, Miina Norvik, Contra, Jānis Balodis, Läti Ülikooli Liivi Instituut, Eliisabet Raju

„Viimases liivlases“ on esitatud autori ja lavastaja subjektiivsed vaatenurgad, tõlgendused ja seisukohad.

LIIVLASED

Miina Norvik ja Tuuli Tuisk

LIIVLASTE AJALOOLISED ASUALAD

Liivlased on eesti keele lähedane sugulasrahvas. Ajalooliselt on liivi keelt kõneldud ennekõike praegusel Läti alal mõlemal pool Liivi lahte ehk nii ajaloolisel Liivimaal kui ka Kuramaal. Asustus on minevikus ulatunud siiski ka tänapäeva Eesti ala edelaosasse.

Ajaloolisel Liivimaal on liivlasi elanud nii Väina, Koiva kui ka Salatsi jõe kallastel – nii ongi räägitud vastavast kolmest Liivimaa liivlaste rühmast. Kui Väina ja Koiva liivlased hääbusid juba keskajal, siis Salatsi liivi keele viimased üleskirjutused rahvasuust pärinevad 19. sajandi teisest poolest. Kuramaal elanud liivlased on aga need, kelle keel on ajaloo keerdkäikudest hoolimata kandunud edasi ka 21. sajandisse.

LIIVLASTE ARV

Liivlaste arvukus pole ilmselt kunagi suur olnud. Usaldusväärsemate kirjalike allikate põhjal võis liivlaste arv 13. sajandil olla 15 000–21 000, mis oli 19. sajandi lõpuks kahanenud 2000–3000 liivlaseni. Kui pärast I maailmasõda on erinevates loendustes märgitud liivlaste arvuks 1000–1500 inimest, siis II maailmasõja lõpuks oli neid järel alla tuhande.

Liivlaste arvu vähenemise põhjuseid on mitmeid: sõjad ja epideemiad, elamine välise surve tingimustes ja segunemine lätlastega, kohalike pastorite, mõisnike ja ametnike ükskõikne või isegi vaenulik suhtumine liivlastesse. Liivlaste arvu vähenemine on käinud käsikäes keeleoskuse taandumisega, milles oma osa on olnud sellel, et liivi keel ei saanud kunagi koolikeeleks, see pole olnud avalikel üritustel ega kogukonna asutustes kasutatav keel. Pigem on olnud tegu kõnekeelega, mida järjest rohkem vanemaid lakkas oma lastele edasi andmast.

2011. aasta Läti rahvaloenduses märkis ennast liivlaseks 250 inimest. Nagu väikerahvaste puhul ikka, kerkib ka liivlastega seoses küsimus, mis defineerib tänapäeval liivlaseks olemise. Kuna väga häid keeleoskajaid arvatakse olevat mõnikümmend – kusjuures liivi keele oskajaid leidub ka väljaspool liivi kogukonda –, ei saa identiteet olla pelgalt keeleline. Võib arvata, et määravaks on osutunud hoopis enda juurte teadvustamine, kokkukuuluvustunne liivi kogukonnaga ning sedakaudu ka huvi tundmine liivi keele, ajaloo ja kultuuri vastu.

LIIVI RANNAKÜLAD JA KEELEKASUTUS

Kuramaa liivi rannakülad läänepoolseimast alates on Paţikmō (läti Oviši), Lūž (Lūžņa), Pizā (Miķeļtornis), Īra (Lielirbe), Ūžkilā (Jaunciems), Sīkrõg (Sīkrags), Irē (Mazirbe), Kuoštrõg (Košrags), Pitrõg (Pitrags), Sā̆nag (Saunags), Vaid (Vaide), Kūolka (Kolka), Mägkilā (Uši), Õst (Aizklāņi), Mustānum (Melnsils). Kui varem võis

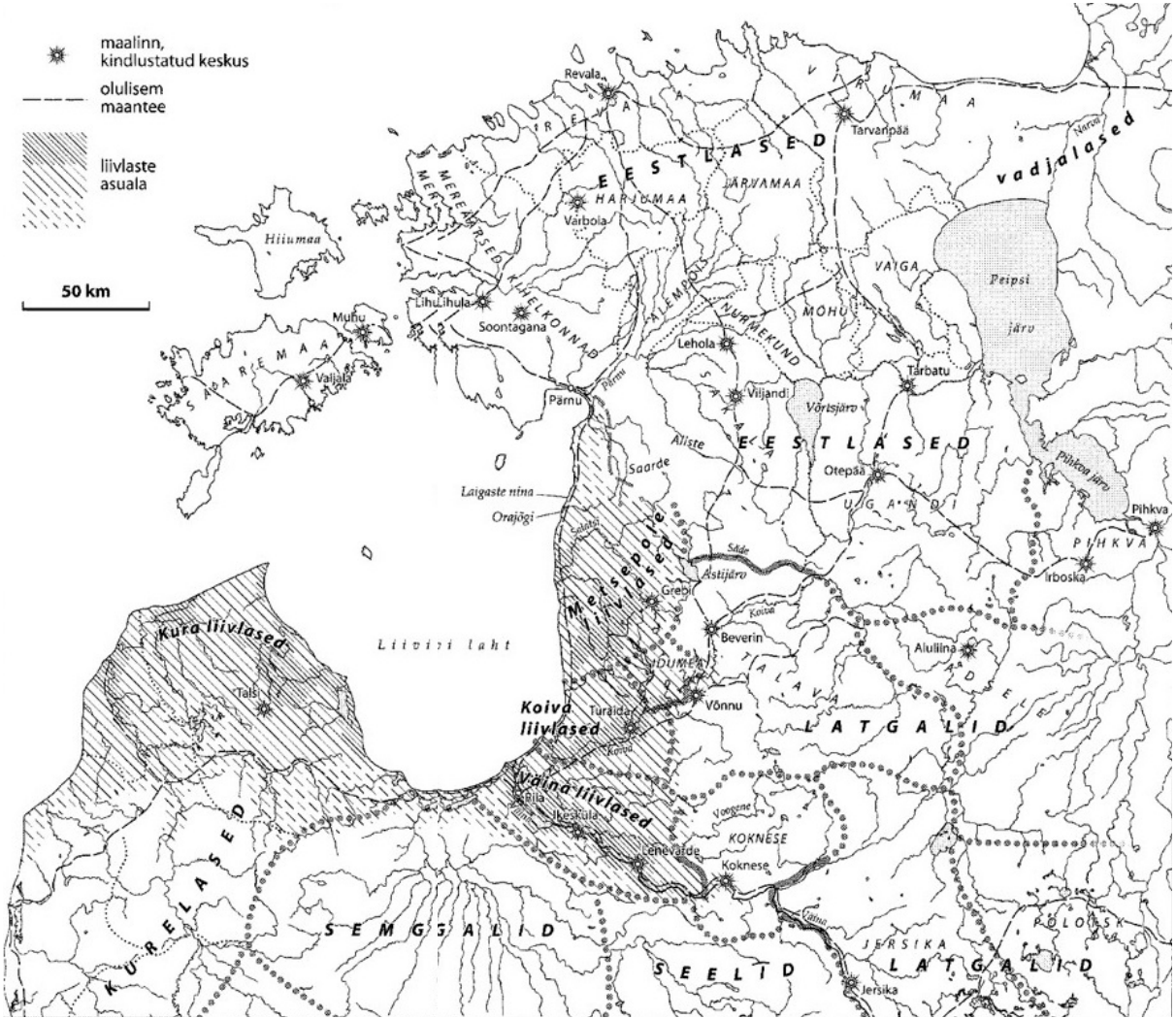

Liivlaste alad muistse iseseisvusaja lõpul
(kaart: Urmas Sutrop ja Raivo Aunap).

Kuramaal ringi sõites näha vaid külade lätikeelseid kohanimesilte, siis aastast 2023 hakati paigutama kakskeelseid silte. Nüüd on esil mõlemad keeled.

Traditsiooniliselt on Kuramaa liivi keelt jagatud idaliivi ja lääneliivi murdeks. Läänepoolseimates rannakülades kuni Īrani on kõneldud lääneliivi murret, Ūžkilāst Mustānumini on kõlanud idaliivi murre. Idaliivi murdel põhineb ka tänapäeva liivi kirjakeel, mille põhimõtted lepiti kokku 1995. aastal. Liivi kirjakeele juured on aga 19. sajandis. Siis ilmusid trükist esimesed liivikeelsed raamatud, mis olid sisult vaimulikud. Liivikeelne Matteuse Evangeelium (ilmunud 1880. aastal) oli esimene liivikeelne raamat, mis liivlasel oli kodus olemas.

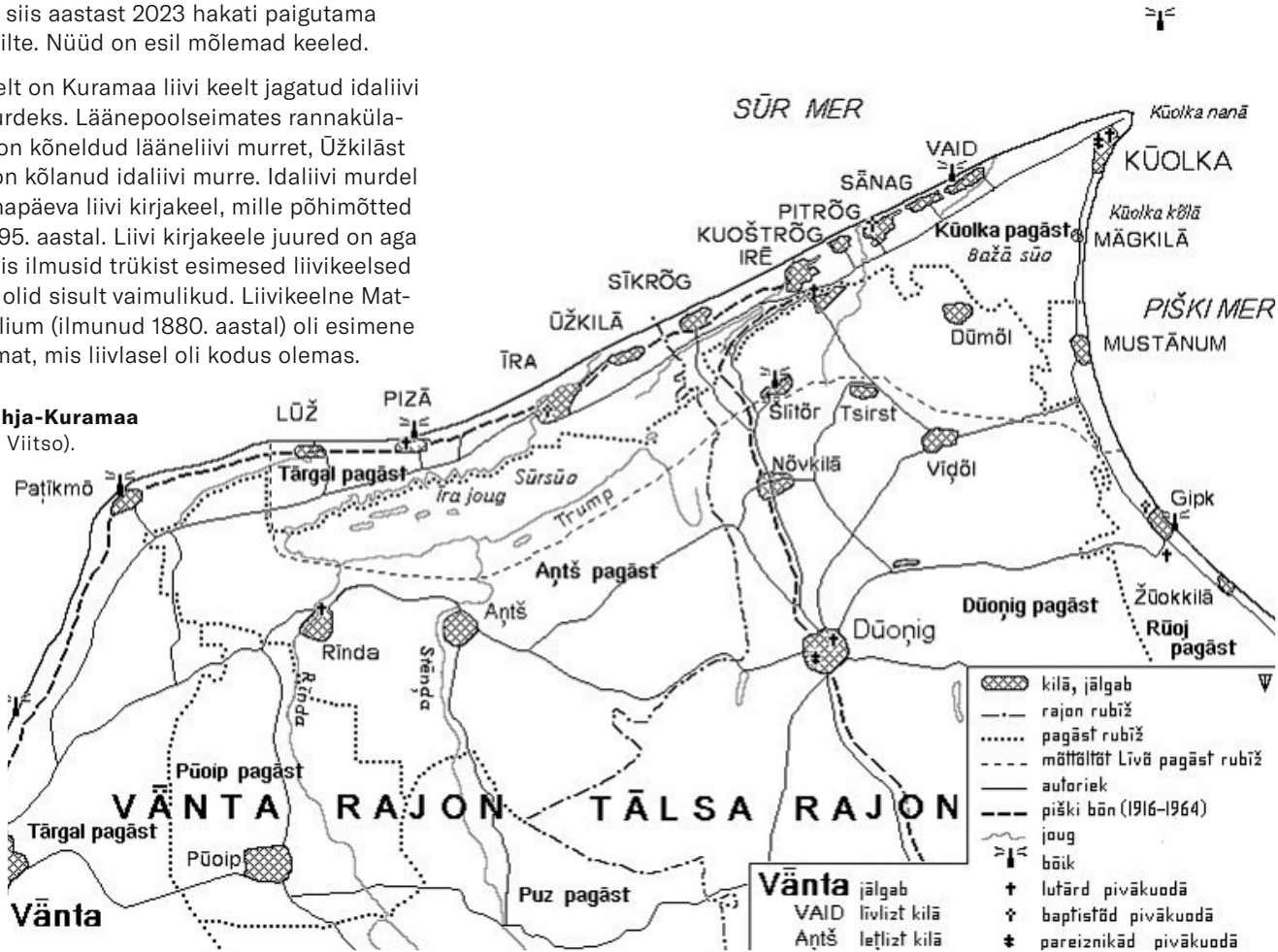

Liivi rand ja Põhja-Kuramaa
(kaart: Tiit-Rein Viitso).

Liivi pühad 2021. Foto Tuuli Tuisk.

LIIVLASTE ÄRKAMISAEG

Liivlaste ärkamisajaks võib pidada 1920. ja 1930. aastaid, mil nad sattusid hõimuliikumise keskpunkti. Nimelt algasid 1920. aastal Tartu Ülikooli läänemeresoome keelte professori Lauri Kettuneni ja üliõpilase, hilisema usundiloolase ja rahvaluuleteadlase Oskar Looritsa ekspeditsioonid liivlaste juurde. Samal aastal Tartu Ülikooli juurde asutatud Akadeemiline Emakeele Selts lülitas oma programmi liivlaste igakülgse toetamise, millega hiljem ühinesid organisatsioonid Soomes. Vaatamata mitmetele tagasilöökidele kujunesid need kaks aastakümmet liivlaste ja liivluse säilimise seisukohalt tähtsaks. Toetati liivikeelse lugemisvara ilmumist, liivi keele õpetamist liivi külade koolides ja liivi noorte õpinguid Eestis ja Soomes. Samuti toimusid liivi lastele jõulukingituste kogumise aktsioonid ning liivlasi püüti toetada nii moraalselt kui ka majanduslikult. 1923. aastal asutati esimene liivlaste ühiskondlik organisatsioon Liivi Liit (Līvõd Īt). 1939. aasta augustis avati Irēl (Mazirbes) Liivi rahvamaja, mille ehitamist aitasid rahastada ka Soome, Eesti ja Ungari. Hoogustus liivlaste üldine vaimuelu ja tõusis rahvuslik eneseuhkus. Senisele jõudsale arengule andis hoobi II maailmasõda.

II MAAILMASÕJALE JÄRGNENUD AASTAKÜMNED

Pärast II maailmasõda liivi ühiskondlik ja kultuurialane tegevus Nõukogude Lätis mõneks ajaks vaibus. Sellist rahvust nagu „liivlane“ nõukogude režiim aktsepteerida ei tahtnud. 1940. aastail kehtestati Kuramaa rannaalale NSV Liidu piiritsoon ja elanike liikumist piirati. Kalapüük ja põllumajandus kollektiviseeriti. Kuramaa liivi külad muutusid aina tühjemaks. Liivlaste ühiskondlik tegevus hakkas taas aktiivsemaks muutuma 1970. aastail, mil asutati liivi folklooriansamblid Līvlist (Liivlased) ja Kāndla (Kannel) ning läti folkloorirühm Skandinieki. Selle perioodi olulisemad kultuurisündmused olid näiteks mälestuskivi paigaldamine liivi luuletajate auks ja etnograafiliste esemete kollektsiooni „Rāndali“ (Randlane) avamine. Mõistagi toimusid kõik ettevõtmised võimuorganitele „meelepäraselt“ ehk ei kasutatud sõna „liivlased“.

LIIVLASTE UUS TÕUS JA TÄNAPÄEV

Uus tõus algas 1989. aastal, mil ka Liivi rannas hakkasid puhuma vabamad tuuled. 6. augustil 1989 ehk 50 aastat pärast Liivi rahvamaja pühitsemist oli liivlastel ja teistel liivihuvilistel võimalik üle aastakümnete taas kokku tulla ja pidada liivi pühi (*līvõd pivād*). Taasiseseisvunud Läti seadusandluses tunnistati 1991. aastal liivlasi esmakordselt Läti põlisrahvana. Liivi keele kui põliskeele säilitamise, kaitse ja arengu sätestamiseni aga jõuti 2000. aastal jõustunud riigikeele seadusega. Kui 1990ndatel eeldas uus tõus ka selgitustööd selle kohta, et liivlased on endiselt olemas, siis tänapäeva Lätis sellist selgitustööd enam tegema ei pea.

Keele püsimise seisukohalt on hädavajalik, et see

kanduks edasi järeltulevatele põlvedele ning uusi keeleoskajaid tuleks peale. Aastast 1992 ongi Irēl peetud liivi laste- ja noortelaagreid „Mierlinkizt“ (Merelinnukesed), millest viimastel aastatel on võtnud osa lausa 40–60 osalejat. Pikka aega olid laagrid Läti eri paigus elavatele noortele põhiline kokkusaamise viis ja liivi keele kõnelemise koht. Nii oli laagris saavutatud keeletaset raske hoida. Kui aga koroona-aastatega sai igasugune veebiõpe tavapäraseks, aitas see lükata hoo sisse ka liivi keele veebikursustele. Viimastel aastatel ongi Läti Ülikooli liivi instituudi eestvedamisel toimunud läbi aasta kestev keeleõpe (osalejaid 15–20), mis on oluliselt aidanud kaasa keeleoskuse paranemisele.

Liivi keel ja kultuur on jätkuvalt huvi pakkunud ka ülikooli tasemel. Juba neljal korral (2013, 2017, 2021 ja 2024) on liivi rannas toimunud rahvusvaheline suveülikool, kuhu on kokku tulnud osalejaid erinevatest Euroopas riikidest, aga kaugemaltki. Kuigi suuremalt jaolt on olnud tegu keeleteaduse tudengitega, on esindatud ka muud erialad. Erineva taustaga üliõpilaste jõudmist liivi keele juurde on olnud märgata ka Tartu Ülikoolis toimuvatel iga-aastastel liivi keele kursustel.

Tänapäeval on „liivi asja“ ajamisel mõistetud, et kuigi minevikku on oluline mäletada, ei saa liivlaste ja liivi keelega seonduv jääda kinni minevikku, vaid ühtlasi on vajalik ajaga kaasas käia ning teatud määral ka muutuda. Nii näiteks ongi loodud uusi sõnu liivi keele tarbeks, liivi muusikutelt on tellitud uusi lastelaule ning filmitud liivi keele õppevideoid. Suuresti on tegevuste eestvedajaks olnud 2018. aastal asutatud Läti Ülikooli liivi instituut. Samas on järjest rohkem neid, kes ka omal initsiatiivil liivi keelt nähtavale toovad, olgu tänavapildis, teatrietenduses või kohviku menüüs – seegi näitab elujõulisust.

Liivi keele- ja kultuuripärandi nähtavamale toomise nimel on palju ära tehtud nii Lätis kui ka Eestis. Nii tähistati mõlemas riigis 2011. aastal liivi keele ja kultuuri aastat ning 2023. aasta oli kuulutatud liivi pärandi aastaks. Kevadine liivi pärandi päev (23. märts) ja lindude talveunest äratamine on kujunemas traditsiooniks ka Eestis, ennekõike Häädemeeste vallas. Liivikeelse lugemisvara väljaandmiseks on toetust saadud peale Läti ja Eesti ka näiteks Soomest ja Ungarist. Üha rohkem pööratakse Eestis tähelepanu liivi muusikapärandi tutvustamisele ja kutsutakse liivi kollektiive siia esinema. Viimasel ajal on järjest rohkem hakanud kohaliku liivi pärandi vastu huvi tundma need, kelle juured on ajaloolisel Liivimaal.

LIIVI KEEL DIGIMAAILMAS

Liivi vaimse kultuuripärandi ja keelematerjalide kättesaadavuse huvides on juba mõnda aega aktiivselt tegeldud digitehnoloogiliste arenduste loomise ja edendamisega liivi keele jaoks. Kõigile kättesaadavad on näiteks veebisõnaraamat koos helinäidetega, digiseadmetele mõeldud liivi keele klaviatuur, masintõlke kasutamise võimalus ja liivi keele audiovisuaalne veebiõpik. Katsetamisjärgus on liivi keele kõnetuvastus. See kõik on loodud erinevate riikide ja teadlaste koostöös, milles

oluline roll on olnud ka Eesti teadlastel. Ühest küljest pakub tehnoloogiliste võimaluste katsetamine väikekeelte peal omamoodi hasarti ning on põnev väljakutse, teisest küljest võimaldab see anda hindamatu panuse nende keelte pärandi talletamiseks ja arendamiseks.

VIIMANE LIIVLANE JA VÄLJASURNUD KEEL

Kuigi iga mõne aja tagant ilmub ajakirjanduses taas artikkel selle kohta, et lahkunud on viimane liivlane või kuuleb kedagi nentimas, et liivi keel on välja surnud, siis järjest enam näeb ka selliseid kirjutisi, millega sellele väiksele rahvakillule antakse lootust. Eks ole raske hingekella lüüa neile, kes kuidagi ei taha välja surra, vaid loovad vanade kõrvale uusi laule ja luuletusi, õpetavad ja õpivad keelt, hoiavad alal esivanemate pärandit, inspireerivad kunstnikke, kirjanikke, teadlasi, filmitegijaid ja käsitöölisi. Nagu liivlane Valts Ernštreits on oma luuletuses kirjutanud *“Seļļizt nemē mēg äb kūolõt kievāmstiz. Seļļizt nemē mēg äb kūolõt kunāgist”* (‘Sellised nagu meie ei sure kergesti. Sellised nagu meie ei sure kunagi’).

OSKAR LOORITS

(1900–1961)

Oskar Loorits oli eesti usundiloolane ja folklorist, kelle antud panus liivi keele ja kultuuri uurimisse ning säilitamisse ulatub üle aja tänasessegi päeva. Loorits sündis 1900. aastal Viljandimaal Suure-Kõpu vallas. Pärast osalemist Vabadussõjas astus ta Tartu Ülikooli, mille lõpetas 1922. aastal keeleteaduse magistrina ja 1926 kaitses sealsamas doktoritöö liivi rahva usundist. 1927. aastal asutas Loorits Eesti Rahvaluule Arhiivi ja oli selle

esimene juhataja. 1944. aasta nõukogude okupatsiooni eel emigreerus ta Rootsi koos hulga materjalidega, mille põhjal jätkas paguluses oma uurimistööd. Loorits töötas kuni surmani 1961. aastal teadurina Uppsala Ülikooli murde- ja rahvaluulearhiivis.

Alates 1920. aastast hakkas Oskar Loorits käima välitöödel Kuramaal, esialgu soomlase Lauri Kettuse, Tartu Ülikooli läänemeresoome keelte professori abilisena. Enne 1920. aasta suvel toimunud ekspeditsiooni ei olnud kumbki neist kindel, kas liivlasi üldse veel elus on. Selle kogumisretke käigus sai alguse ka liivlaste toetamise liikumine Eestis ja Soomes. Juba selle esimese külastuse ajal õppis Loorits liivi keelt rääkima. Kui Eestis ja Lätis tunti Looritsat otsekohese ütlemise ja isegi mässumeelse iseloomu poolest, siis liivlaste seas oli ta üleüldine lemmik ning talle anti mitu hüüdnime, Valdapā (Valgepea), mida ta kasutas hiljem kirjandusliku pseudonüümina, avaldades liivikeelseid luuletusi, ning Nūoṛizānd (Noorhärra).

Looritsa tegevuse tulemusena võeti Tartu Ülikooli juures tegutseva Akadeemilise Emakeele Seltsi programmi moraalse ja materiaalse abi andmine liivlastele ning 1921. aastal anti seltsi poolt Tartus välja „Esimene liivi lugemik“. Ametikult olid selle koostajateks märgitud Kettunen ja Loorits, kuid tegelikult koostas selle Loorits üksinda, lisades Kettuneni nime tõsiseltvõetavuse suurendamiseks. Loorits avaldas ka lehtedes regulaarselt artikleid liivlaste olukorrast – alguses olid need üsna leebes toonis, nt 1920. aastal ilmunud „Pildikesi liivlastest“, kuid ajapikku muutus toon aina teravamaks, nt 1934. aastal ilmus artikkel „Liivi rahva elu ja surma küsimus“. Üha enam süüdistas ta liivlaste raskes olukorras Läti Vabariiki, kes ei lasknud liivlastel luua oma valda, pidurdas Liivi Seltsi asutamist jne. Läti võimud omakorda suhtusid kahtlustavalt Looritsa tegevusse ja süüdistasid liivlasi soovis allutada oma alad Eestile või Soomele.

Suur osa Looritsa kogutud materjalidest on koondatud teosesse „Liivi rahva usund“, mis on siiani üks kõige ulatuslikumaid ja süstemaatilisemaid uurimusi liivlaste pärimuse ja maailmapildi kohta. Kolm köidet ilmusid aastatel 1932–1938, viimased kaks ilmusid autori käsikirjade põhjal postuumselt.

1930ndatel aastatel tegutses Loorits juba mitte ainult teadlase, vaid aktivistina, kes kasutas oma autoriteeti, et võidelda liivlaste õiguse eest eksisteerida. Paraku kuulutas Läti Vabariigi valitsus Oskar Looritsa seepeale ebasoovitavaks isikuks ja 1937. aasta Baltimaade ajaloo kongressi ajal saadeti ta riigist välja. Põhjustena nimetati tema artikleid ja sõnavõtte liivi küsimuses, samuti ebaseaduslikku piiriületust ning väidetavat kihutustööd liivlaste hulgas, et viia Liivi rand Eesti haldusalasse.

KATKEND RENĀTE BLUMBERGA ARTIKLIST „OSKAR LOORITS JA LIIVLASED“
(Mäetagused nr 24, 2004)

Enne 1937. aasta jõule sai Oskar Loorits Eesti välisministeeriumi ametliku teate, et lätlased annavad talle võimaluse muuta ära oma ebasoovitava isiku staatus. Tal lubatakse minna jõulude ajal Riiga tingimusel, kui ta tagasi tulles annab artiklites ja intervjuudes ainult Lätile sõbralikku informatsiooni. Sellele vastas O. Loorits, et teda ei huvita teha midagi tellimise peale, vaid ainult südametunnistuse järgi. Sellega asi lõppes (Loorits 1939) ja Oskar Loorits ei käinud enam kordagi Liivi rannas. Oma mitmeaastase tegevuse liivlaste heaks võttis ta kokku järgmiselt:

> *Oma sõitudes liivlaste juurde pole ma kunagi tegelnud poliitikaga ega ole Läti siseasjadesse sekkunud. Olen ka selles kindel, et teisedki soome ja eesti teadlased ja hõimuliikumise aktivistid pole kunagi läinud sinna poliitikat tegema, vaid kultuuritööd, mis pole kunagi lätlaste suhtes vaenulik olnud*
> (Loorits 1937d).

Kuni oma surmani jäi Oskar Loorits ustavaks liivlaste uurimisele, kuigi publikatsioone sellel teemal ilmus hilisematel aastatel üsna vähe. Vähem kui aasta enne surma, 19. jaanuaril 1961 kirjutas Oskar Loorits uuelt kodumaalt Rootsist lähedasele sõbrale *ārmaz propesor-izand* (armas härra professor – liivi k) Lauri Kettusele järgmised read, mida võiks nimetada tema vaimseks testamendiks:

> *Aga surma tunnen ukse taga ning mõtlen murega, kui palju mu elutööst jääb pooleli, kõnelematta kodumaale mahajäänd valmis käsikirjadest (määratu monograafia setukeste imede- ja ikoonideusust, liivi rahvajutud ja bibliograafia, müüdid maailma loomisest jne.) – jah, ühes keldris Tartu ligidal nad on nüüd rottide närida, et kinnitada meie tõdemust: tühi töö ja vaimu närimine [---] Olen tõmbund tagasi avalikust elust, isegi Soomet ma pole pärast 1939 enam külastada tihand, kuigi mu „Liivi rahva usund“ IV seisis seal Lauri Posti algatusel üle kümne aasta, oodates asjatult SKS-s [Soome Kirjanduse Selts – R. B.] trükkitoimetamist. Nüüd seisab mul riiuleil selliseid käsikirju pikk rida (osa Dublini deponeeritud), kuid nüüd tunnen saatuselle alistunult, et olengi ju vaibund minevikku, kellest tänapäev möödub vaikides, – Issandalle tänu kõige eest!*
> (Loorits 1961).

Loorits, Oskar 1937d. Liivin kansan elämän ja kuoleman kysymys. Suomalainen Suomi: Suomalaisuuden liiton kulttuuripoliittinen aikakauskirja 6, lk 339–407.

Loorits, Oskar 1939. Kiri Lauri Kettusele. 10. märts. Seppo Suhose arhiiv.

Loorits, Oskar 1961. Kiri Lauri Kettusele. 19. jaanuar.

LIIVI KEELE MINISÕNASTIK

Tēriņtš!	Tere!
Nēmiz pā̄l!	Nägemiseni!
Sūr tienū!	Suur tänu!
Põlaks!	Palun!
Jõvḑi pivḑi!	Häid pühi!
Minā um līvli	Mina olen liivlane
siņņizt nīemõd	sinised lehmad
kalāmīed	kalamehed, liivlased
rāndalizt	randlased, liivlased
mierjemā	mereema
ikš, kakš, kuolm	üks, kaks, kolm
õļaz mõtsā	roheline mets
vālda rānda	valge rand
siņņi mier	sinine meri
appõnrok	hapurokk (samuti oluline liivlaste toidulaua osa – hapupiimast ja jahukördist tehtud jook, mis oli tuttav ka eestlastele)

Foto: Miina Norvik

sūrkak	suurkakk (liivlaste toidulaual au sees olnud hapendamata rukkijahutainast kakk, mis täideti tambitud keedukartulitega, porgandite ja koorega, mõnikord lisati ka kohupiima, mune ja köömneid ning peale raputati kaneeli)
piņ ja kaš	koer ja kass
pūoga ja tidār	poeg ja tütar
vanājemā ja vanāizā	vanaema ja vanaisa
Min jemākēļ um väggi knaš	Minu emakeel on väga ilus

Liivikeelsete väljenditega saab tutvuda ja neid Julgī Stalte esituses kuulata aadressil:
https://sisu.ut.ee/liivikeel/kitomizi-valjendeid/

„MIN IZĀMŌ“

(„Mu isamaa“) on liivlaste rahvushümn.

Sõnade autor Kuramaa luuletaja **Kõrli Stalte** (1870–1947),
meloodia **Friedrich Pacius** (1809–1891).
Viis on sama mis Eesti ja Soome hümnil.

MIN IZĀMŌ

Min izāmō, min sindimō,
ūod ārmaz rānda sa,
kus rāndanaigās kazābõd
vel vanād, vizād piedāgõd.
Min ārmaz īlmas ūod set sa,
min tõurõz izāmō!

Min izāmō, min sindimō,
ūod ārmaz rānda sa,
kus lāinõd mierstõ vīerõbõd
un rāndan sūdõ āndabõd.
Min ārmaz īlmas ūod set sa,
min tõurõz izāmō!

Min izāmō, min sindimō,
ūod ārmaz rānda sa,
kus jelābõd īd kalāmīed,
kis mīer pāl ātõ pāvad īed.
Min ārmaz īlmas ūod set sa,
min tõurõz izāmō!

Min izāmō, min sindimō,
ūod ārmaz rānda sa,
kus kūltõb um vel pivā ēļ
– min amā ārmaz rāndakēļ.
Min ārmaz īlmas ūod set sa,
min tõurõz izāmō!

MU ISAMAA

Mu isamaa, mu sünnimaa,
oled armas rand,
kus rannaäärel kasvavad
veel vanad, sitked männid.
Sa oled mu ainus armastus,
mu kallis isamaa!

Mu isamaa, mu sünnimaa,
oled armas rand,
kus lained merelt veerevad
ja rannal’ suud annavad.
Sa oled mu ainus armastus,
mu kallis isamaa!

Mu isamaa, mu sünnimaa,
oled armas rand,
kus elavad vaid kalamehed,
kes mere peal on päevad, ööd.
Sa oled mu ainus armastus,
mu kallis isamaa!

Mu isamaa, mu sünnimaa,
oled armas rand,
kus püha keelt veel räägitakse
– mu oma armsat liivi keelt.
Sa oled mu ainus armastus,
mu kallis isamaa!

Liivi lipp. Liivi lipuvärvid sümboliseerivad rohelist metsa, valgeid liivaluiteid ja sinist merd. See on vaade, mis avaneb merelt naasvale liivi kalamehele.

Sinised lehmad. Foto Valts Ernštreits.

Liivi rand talvel. Foto Miina Norvik.

TÖÖRÜHM

LAVASTUSJUHT **Mart Saar**

TEHNIKAJUHT **Villu Jõgi**

ETENDUSTEENISTUSE JUHT **Marti Tärn**

DEKORATSIOONID **Pärtel Tall, Helen Elbrecht, Madis Karbe, Roman Kuznetsov, Airi Look, Eva-Leena Mikson, Joosep Miikael Niitvägi, Grete Saluste, Rene Vernik**

KOSTÜÜMID **Moonika Lausvee, Jaana Leib, Evi Lidenburg, Airiin Saar, Tiina Uibo, Sirje Kiil, Deevy Pukk**

HELI **Karl Erik Laas, Aleksandra Koel-Tsupsman, Tom Tristan Kidron, Rudolf Paul Korp, Arbo Maran, Sander Strohm, Indrek Tiisel**

VALGUS **Emil Kallas, Fredi Karu, Chris Kirsimäe, Kris-Kervin Mölder, Margus Sepman, Elerin Tõnne**

VIDEO **Kreete Kamber, Tom Tristan Kidron**

REKVISIIT **Terje Kessel-Otsa, Margus Mänd, Liisa Tetsmann, Johanna-Elisabeth Tärno**

GRIMM **Anu Konze, Heldi Aun-Trepp, Enda Karimõisa, Annifrid Muda, Marika Paesalu**

RIIETAJAD JA KOSTÜÜMIDE HOOLDAJAD **Anneli Kõrvel, Õnne Meronen, Maris Mihašova, Külli Pavelson, Eha Vetevoog**

LAVA **Jasper Roost, Ilmar Aru, Taavet Borovkov, Marek Ivanov, Rein Jurna, Jaak Kaljurand, Jaan Kaljurand, Janek Koldekivi, Jarko Rahnel, Ando Tammsaar, Joosep Elias Tani, Ingvar Uski**

TEATRI PEANÄITEJUHT **Uku Uusberg**
TEATRI DIREKTOR **Mihkel Kübar**

TALLINNA LINNATEATRI TOETAJAD JA KOOSTÖÖPARTNERID

Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet
Kultuuriministeerium
Eesti Kultuurkapital

HOOAJA PEATOETAJA **Utilitas**

SUURTOETAJAD **Espak, Nordecon, Premia Tallinna Külmhoone, Synlab**

TOETAJAD **ABC Motors, Advokaadibüroo COBALT, BABÉ, Dr. Hauschka, Euronics, Igepa, Medicum, MyFitness, Pariisi Vesi, OÜ Pro Beauté, Ühisteenused**

PUBLIKUT KOSTITAVAD **Paulig, Fazer Eesti, Marmiton, Reval Kondiiter**

LEIDA RAMMO LINNATEATRI FOND

Eesti Rahvuskultuuri Fondi juures tegutseva Leida Rammo Linnateatri fondi eesmärgiks on toetada Tallinna Linnateatrit ning tunnustada teatri loomingulist kollektiivi.

ANNETUSI SAAB TEHA:
SAAJA: Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond
PANK: EE672200221001101347 SWEDBANK
SELGITUS: Annetus Leida Rammo Linnateatri fondi

SIHTASUTUS EESTI RAHVUSKULTUURI FOND

TALLINNA LINNATEATER

Tallinna Linnateater
Lai 23, Tallinn 10133

linnateater.ee
facebook.com/linnateater
instagram.com/linnateater